REDIGERET AF
Lotte Rienecker
Peter Stray Jørgensen
Jens Dolin
Gitte Holten Ingerslev

UNIVERSITETS PÆDAGOGIK

KAPITEL 1.2.

Forskningsbaseret undervisning

Samfunds litteratur

Universitetspædagogik

Redigeret af
Lotte Rienecker,
Peter Stray Jørgensen,
Jens Dolin og
Gitte Holten Ingerslev

Samfundslitteratur

Lotte Rienecker, Peter Stray Jørgensen, Jens Dolin og Gitte Holten Ingerslev (red.)
Universitetspædagogik
1. udgave 2013

© Samfundslitteratur, 2013

Omslag: Imperiet
Forsideillustration: Gitte Holten Ingerslev
Sats: SL grafik (slgrafik.dk)
Tryk: Narayana Press, Gylling (narayana.dk)

Trykt udgave ISBN: 978-87-593-1637-5
E-bog ISBN: 978-87-593-1920-8
E-kapitel 1.2. ISBN 978-87-593-2257-4

Resurser på: samfundslitteratur.dk/universitetspaedagogik

Samfundslitteratur
Rosenørns Allé 9
1970 Frederiksberg C
slforlagene@samfundslitteratur.dk
samfundslitteratur.dk

Alle rettigheder forbeholdes.
Kopiering fra denne bog må kun finde sted på institutioner, der har indgået aftale med COPY-DAN, og kun inden for de i aftalen nævnte rammer.
Undtaget herfra er korte uddrag til anmeldelse.

Indhold

Universitetspædagogisk lærebog – hvorfor og hvad? · 15

1.1. Udviklingstendenser i universitetets rolle · 17
FREDERIK VOETMANN CHRISTIANSEN, THOMAS HARBOE, SEBASTIAN HORST, LONE KROGH OG LAURA LOUISE SARAUW

Humboldt og det forskningsbaserede universitet · 17
Fra eliteuniversitet til masseuniversitet · 20
Nye styringsstrukturer og ledelsesformer · 23
Kompetenceorientering af universitetsuddannelserne · 33
Afrunding · 37
Resurser · 38
Litteratur · 40

1.2. Forskningsbaseret undervisning · 43
NINA BONDERUP DOHN OG JENS DOLIN

Forskning-undervisning nexus · 44
Forskellige tilgange til forskningsbaseret undervisning · 47
Forskellige fags forskellige tilgange til forskningsbaseret undervisning · 52
Eksempler på forskningsbaseret undervisning · 55
Litteratur · 63

2.1. Undervisning for læring · 65
JENS DOLIN

Eksplicit, implicit og behavioristisk læring · 65
Tre tilgange til undervisning · 68
Konstruktivisme · 70
Situeret læring, mesterlære, praksisfællesskaber · 78
Psykodynamisk læringstilgang · 81
Progression · 82
Er der en "best practice"? (eller: Kan man evidensbasere undervisning?) · 84
Forestillinger og praksis · 86
Litteratur · 90

2.2. Universitetspædagogiske modeller og principper · 93
ANNE METTE MØRCKE OG CAMILLA ØSTERBERG RUMP

Instruktioner og handlemuligheder · 93
Universitetspædagogiske modeller og principper · 94
Taksonomier · 100
Resurser · 103
Litteratur · 104

2.3. Undervisningsmiljø · 105
SEBASTIAN HORST OG GITTE HOLTEN INGERSLEV

Hvad kan underviseren gøre for at skabe et godt undervisningsmiljø? · 106
Læringsteoretiske udgangspunkter for undervisningstilrettelæggelse · 110
Forskningsbaseret uddannelse kræver integration med forskningsfaciliteter · 112
Resurser · 113
Litteratur · 113

3.1. Deltagerforudsætninger · 115
BJØRN FRIIS JOHANNSEN, LARS ULRIKSEN OG HENRIETTE TOLSTRUP HOLMEGAARD

Udfordringer for underviseren: Hvem er de studerende? · 117
Handlemuligheder · 123
Rationaler: Hvem er de studerende, og hvad bringer de med sig? · 126
Konklusion · 130
Resurser · 131
Litteratur · 132

3.2. Kursusbeskrivelser · 133
FREDERIK VOETMANN CHRISTIANSEN, SEBASTIAN HORST OG CAMILLA ØSTERBERG RUMP

Kursusbeskrivelser er en del af studieordningen · 133
Hvad skal kursusbeskrivelsen indeholde? · 134
Målbeskrivelser og Den danske kvalifikationsramme · 135
Hvordan adskille kompetencer, færdigheder og viden? · 137
Afrunding · 144
Resurser · 144
Litteratur · 145

3.3. Lektionsplanlægning · 147
PETER STRAY JØRGENSEN

Underviserens udfordringer · 147
Underviserens planlægning · 148
Handouts som læringsredskaber · 157
Rationaler · 159
Resurser · 160
Litteratur · 160

3.4. Kursusplanlægning · 163
PETER STRAY JØRGENSEN

Udfordringer · 163
Kursusplanlæggerens handlemuligheder · 165
Rationaler · 170
Resurser · 171
Litteratur · 171

3.5. Instruktion af skriftlige opgaver · 173
PETER STRAY JØRGENSEN

Instruktion, handlemuligheder · 173
Rationaler · 175
Resurser · 175
Litteratur · 175

4.1. Forelæsning · 177
BETTINA DAHL OG RIE TROELSEN

Introduktion · 177
Pædagogiske udfordringer · 177
Overvejelser inden man forelæser · 180
Aktiviteter mens man forelæser · 182
Rationaler · 184
Forelæseren som performer · 185
Resurser · 186
Litteratur · 186